

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 13ης Σεπτεμβρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των καταναλωτών – Οδηγία 93/13/ΕΚ – Καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές – Οδηγία 2008/48/ΕΚ – Διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής βάσει γραμματίου σε διαταγή το οποίο εξασφαλίζει απαιτήσεις που πηγάζουν από σύμβαση καταναλωτικού δανείου»

Στην υπόθεση C-176/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich I Wydział Cywilny (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Siemianowice Śląskie, 1ο πολιτικό τμήμα, Πολωνία) με απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Απριλίου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Profi Credit Polska S.A. w Bielsku Białej

κατά

Mariusz Wawrzosek,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Pešič, πρόεδρο τμήματος, A. Rosas, C. Toader (εισηγήτρια), A. Prechal και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: R. Šeres, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 1ης Μαρτίου 2018,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna καθώς και από τις B. Czech και S. Żyrek,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις A. Cleenewerck de Crayencour, K. Herbout-Borczak και G. Goddin καθώς και από τον N. Ruiz García,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 26ης Απριλίου 2018,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πολωνική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 1, και του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29), καθώς και του άρθρου 17, παράγραφος 1, και του άρθρου 22, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2008, L 133, σ. 66, και διορθωτικά ΕΕ 2009, L 207, σ. 14, ΕΕ 2010, L 199, σ. 40 και ΕΕ 2011, L 234, σ. 46).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας μεταξύ της Profi Credit Polska και του Mariusz Wawrzosek σχετικά με αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής βάσει γραμματίου σε διαταγή που εξέδωσε ο δεύτερος για την καταβολή ποσών φερόμενων ως οφειλομένων σε εκτέλεση σύμβασης καταναλωτικού δανείου που του χορήγησε η εταιρία αυτή.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 93/13

- 3 Η εικοστή τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/13 διευκρινίζει «ότι οι δικαστικές αρχές και τα διοικητικά όργανα [των κρατών μελών] πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα ώστε να θέτουν τέρμα στην εφαρμογή των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται με τους καταναλωτές».
- 4 Κατά το άρθρο της 1, παράγραφος 1, η οδηγία 93/13 έχει ως αντικείμενο την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών οι οποίες αφορούν τις καταχρηστικές ρήτρες στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή.
- 5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας έχει ως εξής:

«Ρήτρα σύμβασης που δεν απετέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, θεωρείται καταχρηστική όταν παρά την απαίτηση καλής πίστης, δημιουργεί εις βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών, τα απορρέοντα από τη σύμβαση.»
- 6 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες οι καταχρηστικές ρήτρες σύμβασης μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή, τηρουμένων των σχετικών όρων της εθνικής νομοθεσίας, δεν δεσμεύουν τους καταναλωτές, ενώ η σύμβαση εξακολουθεί να δεσμεύει τους συμβαλλόμενους, εάν μπορεί να υπάρξει και χωρίς τις καταχρηστικές ρήτρες.»
- 7 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, προς το συμφέρον των καταναλωτών, καθώς και των ανταγωνιζόμενων επαγγελματιών, να υπάρχουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα, προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται από έναν επαγγελματία με καταναλωτές.»

Η οδηγία 87/102/ΕΟΚ

- 8 Το άρθρο 10 της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη (ΕΕ 1987, L 42, σ. 48 και διορθωτικό ΕΕ 1988, L 278, σ. 33), προέβλεπε τα εξής:

«Τα κράτη μέλη τα οποία, στα πλαίσια συμβάσεων πίστωσης, επιτρέπουν στον καταναλωτή:

- α) να χρησιμοποιεί ως μέσο πληρωμής συναλλαγματικές, περιλαμβανομένων και των γραμματίων εις διαταγή·
β) να χρησιμοποιεί ως μέσον εγγύησης συναλλαγματικές περιλαμβανομένων και των γραμματίων εις διαταγή και επιταγών,

λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται δεόντως ο καταναλωτής όταν χρησιμοποιεί αυτά τα αξιόγραφα για τους προαναφερόμενους σκοπούς.»

Η οδηγία 2008/48

- 9 Όπως διευκρινίζει το άρθρο της 1, η οδηγία 2008/48 έχει ως σκοπό την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν τις συμβάσεις πίστωσης με τους καταναλωτές.

- 10 Το άρθρο 3, στοιχείο γ', της οδηγίας αυτής ορίζει ως «σύμβαση πίστωσης» τη «σύμβαση δυνάμει της οποίας πιστωτικός φορέας χορηγεί ή υπόσχεται να χορηγήσει σε καταναλωτή πίστωση υπό μορφή προθεσμιακής καταβολής, δανείου ή οποιασδήποτε άλλης παρόμοιας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, με εξαίρεση τις συμβάσεις που συνάπτονται για τη συνεχή παροχή υπηρεσιών ή για την προμήθεια αγαθών του ίδιου είδους, σύμφωνα με τις οποίες ο καταναλωτής καταβάλλει με δόσεις το τίμημα για τις εν λόγω υπηρεσίες ή αγαθά κατά τη διάρκεια της παροχής τους».

- 11 Το άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο τιτλοφορείται «Εκχώρηση δικαιωμάτων», ορίζει στην παράγραφο 1:

«Όταν τα δικαιώματα του πιστωτικού φορέα από σύμβαση πίστωσης ή η ίδια η σύμβαση εκχωρούνται σε τρίτον, ο καταναλωτής δικαιούται να αντιτάσσει κατά του εκδοχέα τα ίδια μέσα άμυνας που είχε κατά του αρχικού πιστωτικού φορέα, συμπεριλαμβανομένου του συμψηφισμού, εφόσον αυτός επιτρέπεται από το οικείο κράτος μέλος.»

- 12 Το άρθρο 22 της ίδιας οδηγίας, με τίτλο «Εναρμόνιση και αναγκαστικός χαρακτήρας της παρούσας οδηγίας», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Καθόσον η παρούσα οδηγία περιέχει εναρμονισμένες διατάξεις, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να διατηρούν ή να εισάγουν στο εθνικό τους δίκαιο διατάξεις που παρεκκλίνουν από αυτές που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία.»

- 13 Το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/48 προβλέπει ότι η οδηγία 87/102 καταργείται από τις 11 Ιουνίου 2010.

Το πολωνικό δίκαιο

- 14 Το άρθρο 484¹ του *ustawa – Kodeks postępowania cywilnego* (νόμου περί Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), της 17ης Νοεμβρίου 1964 (Dz.U. 1964, αριθ. 4), κωδικοποιημένο κείμενο, όπως έχει τροποποιηθεί (στο εξής: *kpc*), ορίζει τα εξής:

«[...]

2. Ο δικαστής αποφασίζει κατά τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής, κατόπιν γραπτού αιτήματος που υποβάλλει ο αιτών με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο.

3. Η υπόθεση εξετάζεται χωρίς επ' ακροατηρίου συζήτηση [...].»

- 15 Κατά το άρθρο 485, παράγραφος 2, του κώδικα αυτού:

«Το δικαστήριο εκδίδει επίσης διαταγή πληρωμής κατά του οφειλέτη από νομοτύπως συμπληρωμένο γραμματίο σε διαταγή [...], του οποίου η ακρίβεια και το περιεχόμενο δεν εγείρουν αμφιβολίες.»

- 16 Το άρθρο 486, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα προβλέπει τα εξής:

«Εάν δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να στηρίζουν τη διαταγή πληρωμής, ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζήτησης, εκτός εάν η υπόθεση μπορεί να εξετασθεί χωρίς επ' ακροατηρίου συζήτηση.»

- 17 Το άρθρο 491, παράγραφος 1, του *kpc* προβλέπει:

«Με τη διαταγή πληρωμής, το δικαστήριο υποχρεώνει τον καθού να εξοφλήσει το σύνολο της απαιτήσεως, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων, εντός δύο εβδομάδων από την επίδοση της διαταγής πληρωμής, εκτός εάν ασκήσει ανακοπή εντός της αυτής προθεσμίας.»

- 18 Το άρθρο 492 του ως άνω κώδικα προβλέπει τα εξής:

«1 Από την έκδοσή της, η διαταγή πληρωμής συνιστά τίτλο εξασφάλισης, ο οποίος είναι εκτελεστός χωρίς να απαιτείται περιαφή εκτελεστήριου τύπου [...]

[...]

3. Η διαταγή πληρωμής που εκδόθηκε βάσει γραμματίου σε διαταγή [...] είναι εκτελεστή αμέσως μετά την παρέλευση της προθεσμίας εξόφλησης της απαίτησης. Σε περίπτωση άσκησης ανακοπής, το δικαστήριο δύναται, κατόπιν αίτησης του καθού, να αναστείλει την εκτέλεση της διαταγής [...].»

- 19 Κατά το άρθρο 493, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα:

«Το δικόγραφο της ανακοπής κατατίθεται ενώπιον του δικαστηρίου που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής. Στο δικόγραφο αυτό ο ανακόπτων πρέπει να επισημαίνει αν προσβάλλει τη διαταγή πληρωμής εν όλω ή εν μέρει, να εκθέτει τους λόγους της ανακοπής, οι οποίοι πρέπει, επί ποινή απαραδέκτου, να προβληθούν πριν από την προβολή ισχυρισμών επί της ουσίας, καθώς και να επικαλείται τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά και να προσκομίζει τις σχετικές αποδείξεις. [...].»

20 Το άρθρο 385¹ του *ustawa – Kodeks cywilny* (νόμου περί Αστικού Κώδικα), της 23ης Απριλίου 1964 (Dz. U. 1964, αριθ. 16), κωδικοποιημένο κείμενο, όπως έχει τροποποιηθεί, διευκρινίζει τα κατωτέρω:

«1. Οι ρήτρες σύμβασης που συνάπτεται με καταναλωτή οι οποίες δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή εάν διαμορφώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κατά τρόπο που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη και πλήττει σοβαρά τα συμφέροντά του (μη επιτρεπτές συμβατικές ρήτρες). Αυτό δεν ισχύει για ρήτρες που καθορίζουν τις κύριες παροχές των συμβαλλομένων μερών, ιδίως την τιμή ή την αμοιβή, εφόσον είναι διατυπωμένες με σαφήνεια.

2. Εάν μια συμβατική ρήτρα δεν είναι δεσμευτική για τον καταναλωτή σύμφωνα με την παράγραφο 1, η σύμβαση παραμένει κατά τα λοιπά δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη.

[...]»

21 Το άρθρο 101 του *Ustawa prawo wekslowe* (νόμου περί συναλλαγματικών και γραμματίων), της 28ης Απριλίου 1936 (Dz.U. 1936, αριθ. 37), όπως έχει τροποποιηθεί, ορίζει τα εξής:

«Το γραμμάτιο σε διαταγή περιέχει:

- 1) την ονομασία “γραμμάτιο σε διαταγή” στο κείμενο του εγγράφου, στη γλώσσα στην οποία αυτό έχει συνταχθεί·
- 2) την ανεπιφύλακτη υπόσχεση πληρωμής ορισμένου χρηματικού ποσού·
- 3) συγκεκριμένη προθεσμία πληρωμής·
- 4) συγκεκριμένο τόπο πληρωμής·
- 5) το όνομα του προσώπου, σε όφελος ή σε διαταγή του οποίου θα γίνει η πληρωμή·
- 6) τον τόπο και την ημερομηνία έκδοσης του γραμματίου·
- 7) την υπογραφή του εκδότη του γραμματίου.»

22 Κατά το άρθρο 19, παράγραφος 4, του *Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (νόμου για τα δικαστικά έξοδα σε αστικές υποθέσεις), της 28ης Ιουλίου 2005 (Dz. U. 2005, αριθ. 167):

«Σε περίπτωση άσκησης ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής, ο καθού υποχρεούται να φέρει τα τρία τέταρτα των δικαστικών εξόδων.»

23 Οι διατάξεις της οδηγίας 2008/48 μεταφέρθηκαν στο πολωνικό δίκαιο με τον *ustawa o kredycie konsumencki* (νόμο για την καταναλωτική πίστη), της 12ης Μαΐου 2011 (Dz. U. 2014, αριθ. 1497, κωδικοποιημένο κείμενο), όπως τροποποιήθηκε. Το άρθρο 41 του νόμου αυτού προβλέπει τα εξής:

«Το γραμμάτιο [...] καταναλωτή που παραδίδεται στον πιστωτικό φορέα προς εκπλήρωση ή εξασφάλιση παροχής που απορρέει από σύμβαση καταναλωτικής πίστης πρέπει να περιέχει τη ρήτρα “όχι σε διαταγή” ή άλλη ρήτρα με το ίδιο περιεχόμενο.

2. Εάν ο πιστωτικός φορέας δεχθεί γραμμάτιο [...] που δεν περιέχει τη ρήτρα “όχι σε διαταγή”, και εάν αυτό μεταβιβαστεί [...] σε άλλο πρόσωπο, ο πιστωτικός φορέας υποχρεούται να αποκαταστήσει τη ζημία που υφίσταται ο καταναλωτής διά της πληρωμής του γραμματίου [...].

3. Η διάταξη της παραγράφου 2 έχει εφαρμογή και στην περίπτωση κατά την οποία το γραμμάτιο ή η επιταγή περιήλθε στην κατοχή άλλου προσώπου ενάντια στη βούληση του πιστωτικού φορέα.»

Η διαδικασία της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 24 Με τυποποιημένη σύμβαση της 3ης Δεκεμβρίου 2015, η Profi Credit Polska, εταιρία με έδρα το Bielsko-Biała (Πολωνία) (στο εξής: χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή δανειστής), χορήγησε καταναλωτικό δάνειο στον M. Wawrzosek (στο εξής: δανειολήπτης). Η εν λόγω τυποποιημένη σύμβαση περιλάμβανε ρήτρα που προέβλεπε την υποχρέωση του δανειολήπτη να εκδώσει γραμμάτιο σε διαταγή προς εξασφάλιση των απαιτήσεων του δανειστή εκ της δανειακής σύμβασης. Ως εκ τούτου, ο δανειολήπτης εγγυήθηκε την εξόφληση του δανείου αυτού με γραμμάτιο υπογεγραμμένο από τον ίδιο, χωρίς να προσδιορίζεται το ασφαλιζόμενο ποσό.
- 25 Κατόπιν της αδυναμίας του δανειολήπτη να αποπληρώσει το δάνειο, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα τον ενημέρωσε ότι το γραμμάτιο είχε συμπληρωθεί μέχρι του ύψους του οφειλόμενου ποσού. Το ίδρυμα αυτό υπέβαλε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής κατά του δανειολήπτη για το ποσό των 3268,38 πολωνικών ζλότι (PLN) (περίπου 753 ευρώ) που αναγραφόταν στο γραμμάτιο. Στην αίτησή του αυτή επισύναψε το νομοτύπως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο γραμμάτιο καθώς και το έγγραφο καταγγελίας της δανειακής σύμβασης.
- 26 Το δικαστήριο αυτό διευκρινίζει ότι, μολονότι η δικογραφία που έχει στη διάθεσή του δεν περιέχει την επίμαχη τυποποιημένη σύμβαση, εντούτοις το ίδιο έχει γνώση του γράμματος της συμβατικής ρήτρας που επιβάλλει την έκδοση γραμματίου από τον δανειολήπτη προς εξασφάλιση της πληρωμής. Επισημαίνει ότι η σύμβαση αυτή έχει πανομοιότυπο περιεχόμενο με όλες τις δανειακές συμβάσεις που συνάπτει η Profi Credit Polska, βάσει των οποίων έχουν υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου αυτού πολλές αιτήσεις για την έκδοση διαταγής πληρωμής.
- 27 Το εν λόγω δικαστήριο επισημαίνει ότι η διαδικασία για την έκδοση διαταγής πληρωμής βάσει γραμματίου σε διαταγή είναι η ευρύτερα χρησιμοποιούμενη από τους επαγγελματίες στην Πολωνία για την επίτευξη της είσπραξης των απαιτήσεών τους. Η πρακτική συνίσταται στο να επισυνάπτεται στο σχετικό δικόγραφο μόνον το οικείο γραμμάτιο σε διαταγή νομοτύπως συμπληρωμένο, χωρίς να απαιτείται οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που να πιστοποιεί την ενοχική σχέση που προϋπάρχει της έκδοσης του γραμματίου (βασική σχέση), συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης καταναλωτικής πίστης.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής στηρίζεται στο ότι η πραγματική κατάσταση που δικαιολογεί την αξίωση του αιτούντος έχει πλήρως αποδειχθεί από έγγραφα όπως τα οριζόμενα στο άρθρο 485 του κpc, τα οποία επισυνάπτονται στο δικόγραφο της αίτησης και μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται το γραμμάτιο. Κατά συνέπεια, για την έκδοση διαταγής πληρωμής, αρκεί να εξακριβωθεί ότι το γραμμάτιο καταρτίστηκε προσηκόντως, τηρουμένων των προϋποθέσεων των άρθρων 1 επ. και 101 του νόμου περί συναλλαγματικών και γραμματίων, όπως έχει τροποποιηθεί.
- 29 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, η διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής διεξάγεται σε δύο στάδια. Σε πρώτο στάδιο, η εκτίμηση σχετικά με το κύρος του γραμματίου σε διαταγή μπορεί μεν να διενεργηθεί αυτεπαγγέλτως από τον δικαστή, αλλά περιορίζεται στην εξέταση της τυπικής νομιμότητας αυτού, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 485, παράγραφος 2, του κpc, το επιληφθέν δικαστήριο εκδίδει διαταγή πληρωμής κατά του οφειλέτη «από νομοτύπως συμπληρωμένο γραμμάτιο σε διαταγή, [...], του οποίου η ακρίβεια και το περιεχόμενο δεν εγείρουν αμφιβολίες». Σε δεύτερο στάδιο, σε περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης που ορίζεται στο αξιόγραφο έχει ασκήσει ανακοπή κατά της εν λόγω διαταγής πληρωμής, αυτός μπορεί όχι μόνο να αμφισβητήσει την ενοχή από το γραμμάτιο, αλλά και την προϋφιστάμενη βασική σχέση, όπως είναι για παράδειγμα η σύμβαση καταναλωτικής πίστης.

- 30 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η εφαρμοσθείσα εν προκειμένω διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής βάσει γραμματίου σε διαταγή είναι σύμφωνη με την οδηγία 93/13.
- 31 Κατά το δικαστήριο αυτό, η υπό κρίση υπόθεση διακρίνεται από τις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), και της 18ης Φεβρουαρίου 2016, Finanzmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2016:98), στις οποίες τα εθνικά δικαστήρια είχαν στη διάθεσή τους τα συμβατικά έγγραφα που καθόριζαν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων και, κατά συνέπεια, είχαν τη δυνατότητα να μην εφαρμόσουν τις περιεχόμενες στα εν λόγω έγγραφα καταχρηστικές ρήτρες.
- 32 Αντιθέτως, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, στην υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιόν του, μολονότι οφείλει να εξετάσει την έννομη σχέση μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, η εξέταση αυτή περιορίζεται στην ενοχική σχέση από γραμμάτιο. Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι, βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, ο έλεγχός του μπορεί να αφορά αποκλειστικά και μόνον το περιεχόμενο του γραμματίου σε διαταγή. Επομένως, μολονότι έχει γνώση της βασικής σχέσης, δεν μπορεί, λόγω της εθνικής νομοθεσίας, να ασκήσει έλεγχο επί των εγγράφων που πιστοποιούν τη σχέση αυτή. Συνεπώς, εναπόκειται στον καταναλωτή και μόνον να ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής προκειμένου να διαπιστωθεί ο ενδεχομένως καταχρηστικός χαρακτήρας ορισμένων ρητρών ή η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής πληροφόρησης.
- 33 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich I Wydział Cywilny (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Siemianowice Śląskie, 1ο πολιτικό τμήμα, Πολωνία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν οι διατάξεις της οδηγίας [93/13], ιδιαιτέρως δε τα άρθρα 6, παράγραφος 1, και 7, παράγραφος 1, καθώς και οι διατάξεις της οδηγίας [2008/48], ιδιαιτέρως δε τα άρθρα 17, παράγραφος 1, και 22, παράγραφος 1, την έννοια ότι αποκλείουν την εκ μέρους επιχειρηματία (δανειστή) προβολή κατά καταναλωτή (δανειολήπτη) αξίωσης που αποδεικνύεται με νομοτύπως συμπληρωμένο γραμμάτιο σε διαταγή, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής που προβλέπουν τα άρθρα 485, παράγραφος 2 επ., του [Κώδικα πολιτικής Δικονομίας], σε συνδυασμό με το άρθρο 41 [του νόμου της 12ης Μαΐου 2011 για την καταναλωτική πίστη], τα οποία ορίζουν ότι το εθνικό δικαστήριο περιορίζεται αποκλειστικά και μόνον στην εξέταση του κύρους της υποχρέωσης από το γραμμάτιο σε διαταγή από πλευράς τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων έκδοσης του γραμματίου, μη υπεισερχόμενο στην εξέταση της βασικής έννομης σχέσης;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 34 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, μολονότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48 αναφέρεται στην εκχώρηση των δικαιωμάτων του πιστωτικού φορέα σε τρίτον, εντούτοις δεν αμφισβητείται, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης, ότι ο δικαιούχος του γραμματίου σε διαταγή και ο πιστωτικός φορέας είναι το ίδιο νομικό πρόσωπο.
- 35 Εξάλλου, μολονότι το άρθρο 10 της οδηγίας 87/102, η οποία καταργήθηκε με την οδηγία 2008/48, αφορούσε τα γραμμάτια σε διαταγή, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στα σημεία 34 επ. των προτάσεών της, οι διατάξεις της οδηγίας 2008/48 δεν αναφέρονται πλέον σε αυτά τα αξιόγραφα.
- 36 Δεδομένου ότι η οδηγία 2008/48 δεν προέβη σε εναρμόνιση όσον αφορά το γραμμάτιο σε διαταγή ως μέσο εξασφάλισης σε σύμβαση καταναλωτικής πίστης, το άρθρο 22, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής ωσαύτως δεν έχει εφαρμογή υπό συνθήκες όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης.
- 37 Ως εκ τούτου, η απάντηση στα υποβληθέντα από το αιτούν δικαστήριο ερωτήματα θα δοθεί υπό το πρίσμα των διατάξεων της οδηγίας 93/13 και μόνον.

- 38 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 6, παράγραφος 1, και το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία επιτρέπει την έκδοση διαταγής πληρωμής βάσει γραμματίου σε διαταγή εκδοθέντος νομοτύπως το οποίο εξασφαλίζει απαίτηση απορρέουσα από σύμβαση καταναλωτικής πίστης, όταν ο δικαστής που επιλαμβάνεται αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής δεν έχει την εξουσία να εξετάσει τον ενδεχομένως καταχρηστικό χαρακτήρα των ρητρών της σύμβασης αυτής.
- 39 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι καταχρηστικές ρήτρες σύμβασης μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή δεν δεσμεύουν τους καταναλωτές, τηρουμένων των σχετικών όρων της εθνικής νομοθεσίας.
- 40 Δεδομένης της φύσης και της σπουδαιότητας του δημοσίου συμφέροντος το οποίο συνίσταται στην προστασία των καταναλωτών, οι οποίοι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους επαγγελματίες, η οδηγία 93/13 επιβάλλει στα κράτη μέλη, όπως προκύπτει από το άρθρο της 7, παράγραφος 1, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με την εικοστή τέταρτη αιτιολογική σκέψη της, την υποχρέωση να προβλέπουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα «προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται από έναν επαγγελματία με καταναλωτές» (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Gutiérrez Naranjo κ.λπ., C-154/15, C-307/15 και C-308/15, EU:C:2016:980, σκέψη 56 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 41 Προς τον σκοπό αυτόν, εναπόκειται στον εθνικό δικαστή να αποκλείσει πλήρως την εφαρμογή των καταχρηστικών συμβατικών ρητρών ώστε να μην παράγουν δεσμευτικά αποτελέσματα έναντι του καταναλωτή, χωρίς ωστόσο να έχει την εξουσία να αναθεωρεί το περιεχόμενό τους (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Gutiérrez Naranjo κ.λπ., C-154/15, C-307/15 και C-308/15, EU:C:2016:980, σκέψη 57 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 42 Στο πλαίσιο αυτό, πρώτον, υπογραμμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, μολονότι ο εθνικός δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τον καταχρηστικό χαρακτήρα συμβατικής ρήτρας η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/13 και, κατά τον τρόπο αυτόν, να αίρει την ανισότητα που υφίσταται μεταξύ του καταναλωτή και του επαγγελματία, τούτο εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι ο εν λόγω δικαστής έχει στη διάθεσή του τα απαραίτητα προς τούτο νομικά και πραγματικά στοιχεία (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 21ης Απριλίου 2016, Radlinger και Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, σκέψη 52 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Gutiérrez Naranjo κ.λπ., C-154/15, C-307/15 και C-308/15, EU:C:2016:980, σκέψη 58).
- 43 Το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να διευκρινίσει, στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), και της 18ης Φεβρουαρίου 2016, Finanmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2016:98), καθώς και η διάταξη της 21ης Ιουνίου 2016, Aktiv Kapital Portfolio (C-122/14, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:486), ότι τα ανωτέρω συμπεράσματα ισχύουν επίσης, όπως υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής.
- 44 Πράγματι, η αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων που παρέχονται στους καταναλωτές από την οδηγία αυτή κατοχυρώνεται μόνον εφόσον το εθνικό δικονομικό σύστημα παρέχει τη δυνατότητα να πραγματοποιηθεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής ή της διαδικασίας εκτέλεσης της διαταγής πληρωμής, αυτεπάγγελτος έλεγχος του ενδεχομένως καταχρηστικού χαρακτήρα των ρητρών της οικείας σύμβασης (βλ., συναφώς, απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, σκέψη 46, και διάταξη της 21ης Ιουνίου 2016, Aktiv Kapital Portfolio, C-122/14, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:486, σκέψη 30).
- 45 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής, ο έλεγχός του περιορίζεται στην εξέταση της καθαυτό ενοχικής σχέσης από το γραμμάτιο σε διαταγή και δεν μπορεί να εκτείνεται στη βασική σχέση.

- 46 Επιπλέον, το εν λόγω δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν διαθέτει όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που απορρέουν από την επίμαχη δανειακή σύμβαση.
- 47 Εξ αυτού έπεται ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης, ένα εθνικό δικαστήριο δεν είναι σε θέση να εξετάσει τον ενδεχομένως καταχρηστικό χαρακτήρα μιας συμβατικής ρήτρας καθόσον δεν διαθέτει όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία.
- 48 Δεύτερον, και όσον αφορά πάντοτε το πρώτο στάδιο της διαδικασίας, η Πολωνική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, κατά το άρθρο 486, παράγραφος 1, του κpc, εάν δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να στηρίζουν τη διαταγή πληρωμής, ο πρόεδρος του επιληφθέντος σχηματισμού καθορίζει ημερομηνία επ' ακροατηρίου συζήτησης, εκτός εάν η υπόθεση μπορεί παρά ταύτα να εξετασθεί χωρίς επ' ακροατηρίου συζήτησης. Όταν καθορισθεί η ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζήτησης, η προφορική διαδικασία διεξάγεται κατά την εφαρμοστέα τακτική ή ειδική διαδικασία, γεγονός το οποίο καθιστά δυνατή την ταυτόχρονη εξέταση της ενοχικής σχέσης από γραμμάτιο και της βασικής έννομης σχέσης, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης καταναλωτικής πίστης.
- 49 Ωστόσο, αφενός, όπως προκύπτει από το γράμμα της εν λόγω διάταξης, η εξουσία που διαθέτει ο πρόεδρος του επιληφθέντος σχηματισμού να ορίσει ημερομηνία επ' ακροατηρίου συζήτησης, κατά παρέκκλιση από τον κανόνα κατά τον οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 484¹ του κpc, η υπόθεση εξετάζεται χωρίς επ' ακροατηρίου συζήτησης, εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν «επαρκή στοιχεία που να στηρίζουν τη διαταγή πληρωμής».
- 50 Σύμφωνα όμως με τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 51 Αφετέρου, το εν λόγω δικαστήριο τονίζει ότι, κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας, όπως προκύπτει από το άρθρο 485, παράγραφος 2, του κpc, η αρμοδιότητά του περιορίζεται στον έλεγχο της τυπικής νομιμότητας του γραμματίου σε διαταγή. Το εν λόγω δικαστήριο διευκρινίζει ότι, στο πλαίσιο της εκκρεμούς ενώπιόν του διαδικασίας, το εν λόγω γραμμάτιο είναι έγκυρο.
- 52 Εν πάση περιπτώσει, μολονότι, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να συναγάγει από το άρθρο 7 της οδηγίας 93/13 τα κριτήρια που καθορίζουν το πλαίσιο βάσει του οποίου μπορεί να εκτιμηθεί αυτεπαγγέλτως αν τηρούνται οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία αυτή, εντούτοις απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν μια διάταξη όπως το άρθρο 486, παράγραφος 1, του κpc είναι ικανή, εφόσον παραστεί ανάγκη, να του παράσχει το πλαίσιο αυτό.
- 53 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η εξέταση της έννομης σχέσης που απορρέει από τη σύμβαση καταναλωτικής πίστης πραγματοποιείται μόνο στην περίπτωση που ο καταναλωτής ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής.
- 54 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, μολονότι η διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αφορά μόνον το πρώτο στάδιο της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής, εντούτοις η διαδικασία αυτή πρέπει, όπως επισήμανε και η γενική εισαγγελέας στο σημείο 28 των προτάσεών της, να εξετασθεί στο σύνολό της, περιλαμβανομένου τόσο του πρώτου σταδίου που προηγείται της άσκησης της ανακοπής όσο και του δεύτερου σταδίου που ακολουθεί.
- 55 Πράγματι, κάθε περίπτωση στην οποία τίθεται το ζήτημα αν εθνική διάταξη δικονομικού δικαίου θίγει το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής πρέπει να εξετάζεται λαμβανομένης υπόψη της θέσης που έχει η διάταξη αυτή στην όλη διαδικασία ενώπιον των αρμοδίων εθνικών οργάνων, της εξέλιξης της διαδικασίας και των ιδιαιτεροτήτων της (βλ., συναφώς, απόφαση της 21ης Απριλίου 2016, Radlinger και Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, σκέψη 50 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 56 Επισημαίνεται ότι, με την έναρξη του δεύτερου σταδίου της διαδικασίας, δηλαδή με την άσκηση της ανακοπής από τον καταναλωτή κατά της διαταγής πληρωμής, περιέρχονται στη διάθεση του εθνικού δικαστή τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που απαιτούνται για τον αυτεπάγγελο έλεγχο του ενδεχομένως καταχρηστικού χαρακτήρα συμβατικής ρήτρας εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/13.
- 57 Μολονότι το Δικαστήριο έχει ήδη οριοθετήσει, από διάφορες απόψεις και λαμβανομένων υπόψη των επιταγών του άρθρου 6, παράγραφος 1, και του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13, τον τρόπο με τον οποίο το εθνικό δικαστήριο οφείλει να διασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων τα οποία οι καταναλωτές αντλούν από την ως άνω οδηγία, εντούτοις, καταρχήν, το δίκαιο της Ένωσης δεν εναρμονίζει τις διαδικασίες εξέτασης του φερόμενου ως καταχρηστικού χαρακτήρα μιας συμβατικής ρήτρας και, κατά συνέπεια, οι διαδικασίες αυτές διέπονται από την εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών, υπό την προϋπόθεση πάντως ότι δεν είναι λιγότερο ευνοϊκές από εκείνες που διέπουν παρόμοιες καταστάσεις υποκείμενες στο εσωτερικό δίκαιο (αρχή της ισοδυναμίας) και ότι προβλέπουν δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής, όπως το κατοχυρούμενο στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, *The Trustees of the BT Pension Scheme*, C-628/15, EU:C:2017:687, σκέψεις 58 και 59 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 31ης Μαΐου 2018, *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 58 Όσον αφορά την αρχή της ισοδυναμίας, και όπως επισήμανε και η γενική εισαγγελέας με το σημείο 55 των προτάσεών της, διαπιστώνεται ότι το Δικαστήριο δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που να εγείρει αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης με την εν λόγω αρχή.
- 59 Όσον αφορά το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής, επισημαίνεται ότι η κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13 υποχρέωση θέσπισης δικονομικών προϋποθέσεων που θα διασφαλίζουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων που αντλούν οι ιδιώτες από την οδηγία 93/13 κατά της χρήσης καταχρηστικών ρητρών συνεπάγεται ότι επιβάλλεται η θέσπιση δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής, το οποίο κατοχυρώνεται επίσης στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής πρέπει να ισχύει τόσο ως προς τον καθορισμό των δικαστηρίων τα οποία είναι αρμόδια να εκδικάζουν ένδικα βοηθήματα που στηρίζονται στο δίκαιο της Ένωσης όσο και ως προς τις δικονομικές προϋποθέσεις των εν λόγω ενδίκων βοηθημάτων (βλ., συναφώς, απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 60 Όπως προκύπτει από το άρθρο 492 και το άρθρο 493, παράγραφος 1, του κpc, η ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής ασκείται από τον οφειλέτη ενώπιον του δικαστηρίου που εξέδωσε την εν λόγω διαταγή, στο πλαίσιο δε της σχετικής διαδικασίας το δικαστήριο αυτό δύναται να αναστείλει την εκτέλεση της διαταγής.
- 61 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με το σημείο 77 των προτάσεών της, προκειμένου να καθοριστεί αν μια διαδικασία όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη θίγει το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να προσδιορίσει, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, αν οι προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο προϋποθέσεις κίνησης της διαδικασίας ανακοπής προκαλούν μη αμελητέο κίνδυνο να μην ασκήσουν οι ενδιαφερόμενοι καταναλωτές την απαιτούμενη ανακοπή (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 2012, *Banco Español de Crédito*, C-618/10, EU:C:2012:349, σκέψη 54, της 14ης Μαρτίου 2013, *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, σκέψη 58, και της 18ης Φεβρουαρίου 2016, *Finanmadrid EFC*, C-49/14, EU:C:2016:98, σκέψη 52).
- 62 Πράγματι, όταν δεν ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος του ενδεχομένως καταχρηστικού χαρακτήρα των ρητρών της οικείας σύμβασης, δεν μπορεί να διασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων που παρέχει η οδηγία 93/13 (απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2017, *Banco Santander*, C-598/15, EU:C:2017:945, σκέψη 46 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 63 Μεταξύ των κατάλληλων και αποτελεσματικών μέσων για την διασφάλιση του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής των καταναλωτών πρέπει να περιλαμβάνεται και η δυνατότητα άσκησης προσφυγής ή ανακοπής υπό εύλογες δικονομικές προϋποθέσεις, ούτως ώστε η άσκηση των δικαιωμάτων τους να μην υπόκειται σε όρους, όπως προθεσμίες και δαπάνες, που υπονομεύουν την άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχει η οδηγία 93/13 (βλ., συναφώς, απόφαση της 21ης Απριλίου 2016, Radlinger και Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, σκέψη 46 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 64 Από το σύνολο των πληροφοριακών στοιχείων που διαθέτει το Δικαστήριο προκύπτει ότι, μολονότι, κατά τα άρθρα 491 επ. του kpc, ο καθού στο πρώτο στάδιο της διαδικασίας έχει το δικαίωμα να ανακόψει τη διαταγή πληρωμής, εντούτοις η άσκηση του εν λόγω δικαιώματος ανακοπής εξαρτάται από ιδιαίτερα περιοριστικές προϋποθέσεις.
- 65 Πράγματι, αφενός, όπως προκύπτει από το άρθρο 491, παράγραφος 1, του kpc, η προθεσμία άσκησης ανακοπής είναι δύο εβδομάδες. Επιπλέον, κατά το άρθρο 493, παράγραφος 1, του κώδικα αυτού, ο καθού πρέπει να επισημαίνει, στο δικόγραφο της ανακοπής, αν προσβάλλει τη διαταγή εν όλω ή εν μέρει και να εκθέτει, επί ποινή απαραδέκτου, τους λόγους ανακοπής και τις ενστάσεις που προβάλλει, καθώς και τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία.
- 66 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με το σημείο 79 των προτάσεών της, τέτοιου είδους δικονομικές προϋποθέσεις εντός μιας τόσο σύντομης προθεσμίας προκαλούν μη αμελητέο κίνδυνο ο καταναλωτής να μην ασκήσει ανακοπή ή η ανακοπή αυτή να κριθεί απαράδεκτη.
- 67 Αφετέρου, όπως προκύπτει από το άρθρο 19, παράγραφος 4, του νόμου της 28ης Ιουλίου 2005 για τα δικαστικά έξοδα σε αστικές υποθέσεις, σε περίπτωση που ο καθού ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, πρέπει να καταβάλει τα τρία τέταρτα των δικαστικών εξόδων, πράγμα που σημαίνει ότι ο έμπορος οφείλει να καταβάλει μόλις το ένα τέταρτο των εξόδων αυτών.
- 68 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με το σημείο 80 των προτάσεών της, ο ως άνω περιγραφόμενος τρόπος κατανομής των δικαστικών εξόδων είναι αυτός καθ'αυτόν σε θέση να αποτρέψει έναν καταναλωτή από την άσκηση ανακοπής. Πράγματι, θα συνιστούσε ακόμη μεγαλύτερη επιβάρυνση του τελευταίου, αν αυτός έπρεπε να καταβάλει σε κάθε περίπτωση τριπλάσια δικαστικά έξοδα σε σχέση με τον αντίδικο.
- 69 Συναφώς, επισημαίνεται ότι ο κίνδυνος να μην ασκήσουν οι ενδιαφερόμενοι καταναλωτές την απαιτούμενη ανακοπή δεν είναι αμελητέος και οφείλεται είτε στο ότι η σχετική προθεσμία που προβλέπει ο νόμος είναι εξαιρετικά σύντομη, είτε στο ότι οι εν λόγω καταναλωτές ενδέχεται να αποτραπούν από την κίνηση της σχετικής ένδικης διαδικασίας, λόγω των εξόδων που αυτή συνεπάγεται σε σχέση με το ποσό της αμφισβητούμενης οφειλής, είτε στο γεγονός ότι αγνοούν ή δεν αντιλαμβάνονται την έκταση των δικαιωμάτων τους, είτε ακόμη και στον περιορισμένο αριθμό των στοιχείων που περιέχει η αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής που υπέβαλαν οι επαγγελματίες και, ως εκ τούτου, στις ελλιπείς πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους οι εν λόγω καταναλωτές (βλ., συναφώς, απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, σκέψη 52 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και διάταξη της 21ης Ιουνίου 2016, Aktiv Kapital Portfolio, C-122/14, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:486, σκέψη 37).
- 70 Ως εκ τούτου, δικονομικές προϋποθέσεις όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, στο μέτρο που επιβάλλουν στον καταναλωτή την υποχρέωση να προβεί, εντός προθεσμίας δύο εβδομάδων από την επίδοση της διαταγής πληρωμής, στην επίκληση των πραγματικών περιστατικών και στην προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων που παρέχουν στον δικαστή τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει την εκτίμηση αυτή και στο μέτρο που συνεπάγονται επιβάρυνση του καταναλωτή λόγω του τρόπου υπολογισμού των δικαστικών εξόδων, προκαλούν τέτοιο κίνδυνο.

- 71 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο υποβληθέν ερώτημα είναι ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία επιτρέπει την έκδοση διαταγής πληρωμής βάσει γραμματίου σε διαταγή εκδοθέντος νομοτύπως το οποίο εξασφαλίζει απαίτηση απορρέουσα από σύμβαση καταναλωτικής πίστης, όταν ο δικαστής που επιλαμβάνεται αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής δεν έχει την εξουσία να εξετάσει τον ενδεχομένως καταχρηστικό χαρακτήρα των ρητρών της σύμβασης αυτής, καθόσον οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος ανακοπής κατά της οικείας διαταγής πληρωμής δεν διασφαλίζουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων που αντλεί ο καταναλωτής από την οδηγία αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 72 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία επιτρέπει την έκδοση διαταγής πληρωμής βάσει γραμματίου σε διαταγή εκδοθέντος νομοτύπως το οποίο εξασφαλίζει απαίτηση απορρέουσα από σύμβαση καταναλωτικής πίστης, όταν ο δικαστής που επιλαμβάνεται αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής δεν έχει την εξουσία να εξετάσει τον ενδεχομένως καταχρηστικό χαρακτήρα των ρητρών της σύμβασης αυτής, καθόσον οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος ανακοπής κατά της οικείας διαταγής πληρωμής δεν διασφαλίζουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων που αντλεί ο καταναλωτής από την οδηγία αυτή.

(υπογραφές)